

Republika e Kosovës - Република Косово - Republic of Kosovo

Qeveria – Влада - Government

Zyra e Kryeministrit / Канцеларија премијера / Office of Prime Minister

Zyra për Çështje të Komuniteteve / Канцеларија за питања заједница / Office for Community Affairs

KHETANO DOKUMENTI:

ANGAZHIPE ANO VAZDIPE E LEDEIPESKO THAY KOMUNIKIPESKO MASHKAR O INSTITUCIE E CENTRALUNE NIVELESKO KOLA KERENA BUTI VASH KOMUNITETYA ANI KOSOVA

Kerdo kotar o reprezentya e
KKK, OKP / OSH, MKI thay **MALR**

Yuni 2013

**REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVO / REPUBLIC OF KOSOVA
QEVERIA E KOSOVËS / VLADA KOSOVA / GOVERNMENT OF KOSOVA**

MINISTRIA PËR KOMUNITETE DHE KTHIM / MINISTARSTVO ZA ZAJEDNICE I POVRATAK /
MINISTRY OF COMMUNITIES AND RETURN

**REPUBLIKA E KOSOVËS - ZYRA E PRESIDENTIT
REPUBLIC OF KOSOVO - OFFICE OF THE PRESIDENT
REPUBLIKA KOSOVO - URED PREDSEDNIKA**

KËSHILLI KONSULATIV PËR KOMUNITETE / CONSULATIVE COUNCIL FOR COMMUNITIES /
KONSULTATIVNO VEĆE ZA ZAJEDNICE

**REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO
QEVERIA - VLADA – GOVERNMENT**

MINISTRIA E ADMINISTRIMIT TË PUSHTETIT LOKAL / MINISTARSTVO ADMINISTRACIJE
LOKALNE SAMOUPRAVE / MINISTRY OF LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION

ANDRIPE:

I. ANDRIPE	4
II. CENTRALUNE INSTITUCIE THAY SHERUNE GODORNIPYA VASH KOMUNITETYA ANI KOSOVA: MANDATYA THAY UMALA E PRIORITARUNE AKTIVITETYENGO.	5
III. DISKUSIE ANO KEDIPE ANO MONTENEGRO: SHERUNE SFIDE THAY SHUKARNE PRAKTIKE PHANGLO E INSTITUCIONALUNE KOORDINPEA ANO CENTRALUNO NIVELI	8
IV. REKOMANDIPYA	10

I. ANDRIPE

Pe bersh 2012, Ofisi vash Komunitetenge Puqipyra ano Ofisi e Sheruneministresko sinele vakeripyra e OSCE-a vash musaibe e laqharipesko e ledeipesko thay komunikipesko mashkar o institucie e centralune nivelesko thay mekanizmya kay kerena buti vash o hakaya thay komunitetenge puqipyra. Sar rezultati akale vakeripyengo kerdilo yekh proyekti, financimo kotar OSCE pe bersh 2013, leindoy kotor o kreiripe yekh butyarna grupako kerdi kotar sherune aktorya ano centraluno niveli.

Butyarni grupa sito kerdi kotar reprezentya e shtar sherune raipeske instituciengo, duy sherune ministrie, thay duy sherune autoritetya kay lenape e komunitetenge puqipyencar: Ministria vash Komunitetya thay Iranipe (MKI), Ministria e Administripeski e Lokalune Raipesko (MALR), Ofisi vash Komunitetyenge Puqipyra (OKP) thay Konsultativuno Konsili vash Komunitetya (KKK). Kotar sakoya institucia vay mekanizmi rodisalo kay te deleginen nesave reprezentyen vash te keren buti sar aktivune kotorleutne ani grupa. Ofisi vash Komunitetyenge Puqipyra khelgya yekh phiravipeski rola ano koordinipe e grupaka butyako, leindoy kotor ini rola e OKP-ke Direktoreski sar sheruno phiravutno e kedipyengo.

Res e butyarna grupako sito vazdipe e ledeipesko prekal o diskusie thay yaveripe e informaciengo vash e aktualuni situacia phanglo e khetani buti thay komunikipe, sar vi propozipe e ovipyengo vash anglipe thay laqharipe. Akava astargya ini yekh gendo e kedipyengo vash dikhlaripe e problemyengo thay yaveripe e informaciengo vash mandatya, butyake umala, o sade tematikune umala e khetana butyako, khetane bariere thay misalya e shukarna praktikako. Kedipe, adikerdo ano Montenegro pe yuni e bersheshko 2013, dengya shaibe kay te dikhlargyon o problemya may darinyune, numay vi e grupa triumfingya but kotar o prezentipe e Ministresko vash Komunitetya thay Iranipe. Diskusie ano akava kedipe, thay sah o kontributya e kotorleutnenge, dende shaibe vash keripe akale dokumentesko, kova sile pe resipe te mothavel o drom vash vazdipe e mashkar institucionalune ledeipesko vash komunitetenge puqipyra.

II. CENTRALUNE INSTITUCIE THAY SHERUNE GODORNIPYA VASH KOMUNITETYA ANI KOSOVA: MANDATYA THAY UMALA E PRIORITARUNE AKTIVITETYENGO.

Mandati e Ofisesko vash Komunitetenge Puqipyja

Ofisi vash Komunitetenge Puqipyja (OKP) formirisalo decisipea e Sheruneministresko pe bersh 2008. Mandati e ofisesko sito kay te koordininel e buti e raipeske organyengo, biumlavde agenciengo, instituciengo e lokalune nivelesko sar ini e mashkarthemutne organizaciengo vash o puqipyja kay siton vash komunitetya. Ayekha vi, phiravipe e politikengo kerindoy kontributi, analizindoy thay dedinoy godideipyja phanglo e raipeska politika, thay kana sito musayutno, ini informipe thay godideipe e Sheruneministresko, notadeipe e politikengo vash komunitetya thay alosaripe e komunitetenge praktikune problemyengo.

Pashe odoleske kay informinla e publika vash o mahatne puqipyja vash o komunitetya, OKP analizinela e situacia, identifikinla o nanipyja ano phiravipe e legislaciako, rekomandinla e Sheruneministreske leipe e masengo, mothavla o obyektive vash sakova e raipeske organyengo thay monitorinela o efekti e masengo kay lela sakoya institucia ano aspekti e garavipesko e komunitetenge hakayengo. OKP azhutinel e Raipe ano decisipe thay phiravipe e mangle politikengo ani yekh unikuni thay koherentuni qhand, prekal i analiza, deipe e godideipyengo thay phikoipe ano formulipe e politikengo. Ayekha vi, ani stratejikuni qhand vastinela pere sure vash te pherel o mangipyja e komuniteyenge, kerela buti ano laqharipe e efikasyune komunikipesko e komunitetencar, promovinela o yekhuno treteripe e sah komunitetengo thay regularitetea yaverinela o informacie e relevantune partneryencar.

Prioritetya e OKP-ke vash o bersh 2013.

1. Ledeipe e ministriencar thay instituciencar e centralune nivelesko
2. Ledeipe e komunencar
3. Ledeipe e biraipkane organizaciencar
4. Ledeipe e ambasadencar thay mashkarthemutne organizaciencar
5. Azhutipe vash o rizikime personya ano socialuno aspekti
6. Ekonomikuno evolviripe
7. Edukipe

Mandati e KKK

Mandati e Konsulativune Konsilesko vash Komunitetya sito siguripe yekhe mekanizmesko vash regularuno vakeripe mashkar o komunitetya thay Raipe e Kosovaka Republikako, te azhutinel ano organizipe thay artikulipe e dikhipeske thavdyengo e komunitetengo thay olenge kotorleutne phanglo e legislacia, politika thay publikune stratejikune programya kola silen yekh ulavdo mahatnipe vash olenge. Mandati e KKK sito te del yekh forumi vash godideipyja thay khetanipe mashkar o komunitetya thay te siguringyol yekh efikasyuno funkcionipe e reprezentime organizaciengo e komunitetengo; ayekha vi te den shaibe e minoritarune komunitetenge kay ano terne faze, te len kotor ano krisiyune initiative vay politikune kola inicingyona kotar Raipe vay Sombeshipe, te sugerinen ayekha initiative thay kay olengo godinipe te astargyol ano proyektya thay mangle programya, leindoy kotor ini strategija thay bershuno raporti.

Prioritetya e KKK-ko siton:

Kreiripe thay evolviripe e mekanizmengo vash komunikipe thay koordinipe sar yekh musaibe vash te siguringyol kotar yekh rig kay o interesya e sah komunitetyengo te lenpe pe konsideripe thay te direktingyon e interesime rigenge, thay ki yaver rig kay akala mekanizmya ka sigurinen kay o rekomandipya kerde kotar KKK ka phiravgyon thay ka monitoringyon. KKK ka luyarel thay ka zorakerel o ledeipe e komunitetencar thay yaveripe e informaciengo mashkar KKK thay raipesko sektori, biraipkane organizacie thay yaver reprezentya e lokalune raipesko.

Mashkar yaver KKK sila ini prioritetya sar si pe avipe: kay o personeli te ovel kompetentuno thay kvalifikimo vash o mangle sure kola siton vasne vash phiravipe e KKK-ke mandatesko, sar siton polyune puqipya thay odola vash komunikipe. KKK-ke musay te ulavgyol o mangle love thay biumlavdo bujeti vash te phiravel poro mandati. KKK phiravela o pherdo phiravipe e dispoziciengo e Konstituciako, krisyengo, politikengo thay strategiengo kola siton ano interesi vash komunitetya ano centraluno thay lokaluno niveli, realizinela vizite ano komune, vizite ano regioneske thema (yaveripe e eksperencengo e regionalune themyencar), organizipe thay adikeripe e konferenciengo thay regularune informipyengo vash o medie leindoy kotor ini organizipe e konferenciengo thay avrirendune informipya vash o medie, regularuno yaveripe e informaciengo e EULEX-a, OSCE-a, Evropako Konsili thay yaver, KKK sila prioriteti ini o formiripe e detalyenga bazako vash o Komunitetenge BRO, thay te biqhalel o masekune raportya. Ano bersh te organizinel shtar kedipya e BRO thay yaver lokalune akterya, te shukar adikeren e veb qham e KKK –ki thay te publikinen o aktivitetya e KKK-ke ayekha vi e butyarna grupako.

Misia thay mandati e MALR

Amari misia sitoy kay te avansinen o lokaluno raibe, kerindoy buti khetane e komunencar prekal o koordinipe, zorakeripe thay asistencja vash te siguringyon godorne servisya thay efektivune ano lokaluno niveli so may pashe e dizunenge.

Mandati e ministriako sito:

1. Evolvirinel politike thay te phiravel e legislacia vash efektivuno lokaluno korkororaibe
2. Promovinel thay te afirminel o hakya e korkoreraipeske organyengo ano phanglipe e Evropaka Karta vash Lokaluno Korkororaibe.
3. Te agorinel obligipya ani umal e lokalune raipesko, sar si decisimo ani Konstitucia e Kosovaka Republikako.
4. Koordiningyola e mangle ministriencar vash efektivuno deipe e servisnyengo kola kontrolingyona kotar o centro, leindoy kotor vi sar manushenge resurya ayekha vi odola financialune.
5. Koordiningyola e Ministria vash Financie vash te siguringyol kay komunaluni administracia sila o mangle financialune vastushya vash agoripe pere obligipyengo, leindoy kotor ini publikune investipya.
6. Phikoinela thay azhutanela e komunen ano promovipe thay garavipe e manushikane hakayengo ano lokaluno niveli,
7. Koordininela aktivitetya e mangla ministria thay komune e resipea vash phiravipe e Krisesko vash Polyune Yekhipya, Krisi vash Vastipe e Qhibyengo, strategiengo thay akciake planyengo ani umal e manushikane hakayengo, ano lokaluno niveli,
8. Dikhlarela o funkcionipe e komunengo ani baza e legislaciako ano zoralipe.
9. Dikhela o phiravipe e evropake planesko vash akcia ani umal e lokalune korkoreraipesko.

Sherune prioritetya e MALR

1. Te keren buti e centraluna ministria thay sherune interesime riga ano evolviripe thay zorakeripe e krisiyune ramesko e lokalune korkoreraipesko, ayekha kay te ovel o harmonizipe e regulativengo thay akalea te zoralol o phiravipe e krisesko ano lokaluno thay centraluno niveli;
2. Te lugyarel e kapacitetenge vazdipea e lokalune komunengo vash te den servisya pere votantyenge ani mangli thay efksayuni rig;
3. Te zorakerel may dur o procesya e demokrativune godornipyengo ano komunako niveli;
4. Te phiravel thay phikoinel o phiravipe e Planesko vash manushikane hakaya ani Kosova ano lokaluno niveli;
5. Te evolvirinel thay te vazdel o administrativuno kapaciteti vash te lokhyaren o decentralizipe, leindoy pe dikhipe o dikhipya thay interesya e sah komunitetengo ani Kosova;
6. Te ledeinel e yaver ministriencar thay UKO ayekha kay te alosargyon o decisime umala e fiskalune thay administrativune decentralizipesko;
7. Te promovinel o ekonomikuno evolviripe prekal o puteripe e neve butyake thanengo, prekal o menajipe e katastrako thay phuvyako thay promovipe e phuvyake produktyengo sar ini e butyengo kay phanglona ola;
8. Te kerel o gatisaripe e e bershune planesko e aktivitetiyengo vash sakova bersh vash akaya strategija;

Mandati e Ministriako vash Komunitetya thay Iranipe:

Ministria vash Komunitetya thay Iranipe formirisali pe 24 januari 2005.

1. Ministria vash Komunitetya thay Iranipe kerela buti ano kreiripe e kondiciengo thay shaipyengo vash iranipe e mekhle thanutnengo ano aspekti e siguripesko e mangle kondiciengo vash keripe e beshipeske thanenge yekhlinyengo, kreiripe e kondiciengo vash skolupe ani dayaki qhib, siguripe e sastipeske servisyo vash o irande sar ini e azhutipesko kay o irande te startinen pere biznesya, so sito but vasno vash yekh savahtuno iranipe.
2. Ministria kerela buti ano bayaripe e pakyavipesko thay halovipesko mashkar o komunitetya, ayekha kay prekal o ververunte proyektya thay grantya phikoinela vi e ajukerne komunitete.
3. Ministria ledeinela e instituciencar ano lokaluno niveli thay komunaluno, kay astarela o mase vash garavipe e manushikane hakayengo e komunitetengo, e interesyengo e irandengo, sar ini ani umal vash tromalipe e phiripesko thay siguripesko ano sasutnipe, ayekha vi ano hako vash vastipe e qhibyako, tromalipe e vakeripesko, skoluipesko thay butyaripesko.
4. Kerela koordinipe e ministriencar, e komunencar thay yaver instituciencar, thay sah akava e resipea vash kreiripe e may shukarne kondiciengo vash savahtuno iranipe thay vash stabilzipe e komunitetengo.

Prioritetya e Ministriako vash Komunitetya thay Iranipe:

1. Procesi e romenge, ashkalienge thay egipqanyenge iranipesko kotar o kampa ani Makedonia thay Montenegro
2. Agoripe e projektesko RRR III thay gatisaripe vash RRR IV
3. Agoripe e projektesko CSP, stabilizipe e komunitetengo
4. Keripe e neva Strategiako e Ministriako vash Komunitetya thay Iranipe 2014- 2018
5. Finalizipe e sah miratime mangipyengo e irandengo thay komunitetengo kay phirde o procedure
6. Agoripe e sah planifikime infrastrukturake projektengo.
7. Formiripe e mashkarministrialuna butyarna grupako vash alosaripe e iranipeske puqipesko
8. Formiripe e regionaluna butyarna grupako vash iranipe

IV. DISKUSIE ANO KEDIPE ANO MONTENEGRO: SHERUNE SFIDE THAY SHUKARNE PRAKTIKE PHANGLO E INSTITUCIONALUNE KOORDINIPEA ANO CENTRALUNO NIVELI.

Sherune sfide

i. Nanipe e informaciengo thay kishlo phiravipe e informaciengo

- Kishlo andruno komunikipe ano institucie, leindoy kotor hierarhiya thay godornipya.
- Kishlo resipe e informaciengo ji ko raipeske autoritetya thay ji ko institucie.
- Kishlo resipe e informaciengo ji ki publika - nanipe e korkorejanipesko mashkar o komunitetya vash o ververutne role e instituciengo thay vash olenge godornipya
- Teluno niveli e medienga samako pedral o ververutne institucie sito sebepi e problemyengo vash nanipe e korkore janipesko ko komunitetya.
- Nanipe e ulavipesko e sherune dokumentyengo thay informaciengo (kontributya ano duy sfide leparde may upre). Misalake, vash nesave centralune institucie, nanipe e informaciengo ani dispozicia e publikaki vash o butyako plani vay vash o bershune raportya e agorime aktivitetyengo
- Vash nesave institucie, kishlo komunikipe vay pharipya e komunalune mekanizmencar.

ii. Samatredime resursya

- Nanipe e financialune resuryengo vash te phergyon o sherune funkcie thay godornipya e mandatyengo (vash nesave centralune institucie)
- Nanipe e personelesko e mangle profesionalune kvalifikipea thay butyaka eksperienca phanglo e komunitetenge puqipyencar. Butyaripe e mangle kandidatyengo sito yekh sfida, may but vash odola e nabuderune komunitetengo sar si romano, ashkalyuno thay egipqanyuno komuniteti may but ano lokaluno niveli.

iii. Bange kanleutne vash o instituciengo role thay naadekvatune ajukeripya

Problemi sito odothe kay but nabuderune komunitetya lena kan e Ministria vash Komunitetya thay Iranipe (MKI) thay Ofisi vash Komunitetyenge Puqipyen (OKP) sar yekhune raipeske institucie kola ka den respodipe e mangipyenge kay silen o nabuderune komunitetya. Akava shay anela ji odothe kay kotar MKI thay OKP te ajukergyol e buti ano umala sar siton: siguripe, sastipe, butyaripe thay yavera; ji kay godorne institucie ano akala umala siton Ministria e Andruno Butyengi, Ministria e Sastipeski, Ministria vash Buti thay Socialuno Dikhlaripe thay olengi rola sito te sevaluinen sah komunitetenge thay komunenge ani Kosova.

Shukarne praktike

i. Mashkarinstitucionaluno ledeipe thay khetane resipya

Mashkarinstitucionaluno ledeipe sito mothavdo ano bershune planya thay ano stratejikune dokumentya. So shtar institucie mothavde o musaibe vash mashkarinstitucionaluno ledeipe thay komunikipe ano centraluno niveli, sar ini laqharipe e komunikipesko e lokalune autoritetencar sar prioriteti vash planifikipe e aktivitetengo (ano bershune planya e butyake vay ano stratejikune dokumentya e MKI thay KKK, ano draftipe e strategiako e MALR thay ano mothavde prioritetya e MKI, kolenge strategie siton aktualune ano evolviripe).

ii. Misalya e koordinipesko e egzistime mekanizmengo

Mothavdile nesave sure kote o reprezentya e centralune instituciengo regularune lele kotor ano kedipya e instituciengo (misalake. OKP thay MKI sar jene e KKK-ke). Yekhune mothavdile o sure kote o reprezentya e centralune instituciengo lele kotor ano nesave procesya sar si o butyarne grupe vash keripe e krisyune ramesko thay politika vash o qhibyake hakaya.

V. REKOMANDIPIYA

1. Zorakeripe e proaktivune komunikipesko thay informacienge yaveripesko mashkar o institucie e centralune nivelesko

- Yaveripe e sherune dokumentyengo e sah instituciengo: e mandatyengo, aktivitetenge planyengo, strategiengo, organogramyengo, ty.
- Yaveripe ano vahti e sah relevantune raportyengo, leindoy kotor o bershune raportya vash o agorime aktivitetya.
- Te lelone o dikhipya thay inputya kotar o yaver institucie e centralune nivelesko ano keripe e sherune dokumentyengo, misalake e sheruna legislaciako thay e strategiengo, specialune vash planifikipe e dokumentyengo vash may but bershane.

2. Siguripe e zorala bazako e publikune informipesko – e buhle akcesea vash sakoya institucia.

- Te qhivgyon o klaro veb qhamya thay laqharde ano interneti vash o sah centralune institucie ano duy ofisialune qhibya. Te qhivgyon reciprokune linkya e interneteske ano qhamya e shtar instituciengo.
- Te buhlargyol o vastipe e mediengo leindoy kotor ini ververutne medienge uqharipya thay promovipya vash te azhutingyol ano vazdipe e publikune korkore janipesko, leindoy kotor ini o publikipe e buletinyengo (vay elektronikune verziyengo).
- Te rodlargyon o shaipya vash “veb portali e komunitetengo” kova shay ka astarel linkya sar baza vash sah relevantune institucie thay buhlo potencialuno spektri e relevantune informaciengo vash komunitetya.
- Vash nesave institucie, te bayrol o gendo e vizitengo ano tereni vay ano ovipya vay publikune debate.

3. Te kergyol o regularuno yaveripe e informaciengo e teknikune nivelesko thay e konsultipyengo mashkar o institucie e centralune nivelesko

- Te anavingyon o fokusime tematikune thavdya/kontakt personya ano sherune umala kola ka araxhlon regularitetea, ka len kotor ano relevantune tematikune butyarne grupe thay ka khelen e rola sar kontakt thavdya vash specializimo yaveripe e informaciengo. Ano ulavipe, umala kote nesave institucie e centralune niveleske siton aktivune musay te oven prioriteti ano temtikuno koordinipe. Misalake, diskusie e kotorleutnengo identifikinde o khetane umala e aktivitetengo e proyektengo leindoy kotor: edukipe, ekonomikuno evolviripe, socialuno azhutipe, legislacia, ledeipe e civilune Malipesko thay infrastruktura.
- Yaveripe e raportyengo, notadeipe e yaver relevantune dokumentengo vash sherune umala vash o komunitetya.

4. Te rodlargyon o shaipya vash vazdipe e kapacitetengo e centralune thay lokalune civilune sevalutnengo e dende godornipyencar vash komunitetya.

- Te identifikyngyon o shherune umala kote siton musayutne o mangle janipya thay treningya, sar ini decisime umala kote o janipya vay yaveripe e janipyengo mashkar o institucie e centralune nivelesko ka ovel vijayutne (misalake. Notadeipe e proyekt krisyengo)
- Te dikhlargyol o khetano siguripe e kapacitetenge vazdipesko (misalake. Komunalune Ofisesko vash Komunitetya thay Iranipe).

5. Te rodlargyon o shaipya vash ledeipe ano decisime iniciative kola ka oven e khetane intereseko vash centralune institucie thay vash komunitetya.

- Misalake khetane iniciative vash te kreiringyon o baze e detalyengo e BRO kola reprezentinena o komunitetya vay o problemi e komunitetengo, khetane notadeipya ano tereni vay ano khetane komunalune projektya.

ANEKSYA

- a. Jene e butyarne grupako thay kontaktya, leindoy kotor ini Veb qham
- b. Matrica- te propozingyol kay te regulingyol thay te astarel e tabela e matricaki – informacie kedisale, numay si musaibe vash translacia/regulipe
- c. Lista e relevantune krisyengi thay stratejikune dokumentyengi thay e veb qhamyengi, prezentime kotar o institucie

www.kryeministri-ks.net/zck
e-mail. zck-kpz@rks-gov.net
tel. 038/200-14-034